

Zemřel významný český psycholog Jan Srnec

Se zármutkem oznamujeme, že dne 15. února 2022 zemřel významný český psycholog doc. PhDr. Jan Srnec, CSc., který v letech 1952–2001 působil na Katedře psychologie FF UK. Přínosem jeho celoživotní práce je rozvoj klinické psychologie s důrazem na její přísně vědecké základy i na etickou stránku a individuální přístup. Dlouhodobým systematickým úsilím se zasloužil o zapojení psychologů do lékařské praxe a patřil k průkopníkům geropsychologie.

Doc. Jan Srnec, který zemřel ve věku nedožitých 94 let, je uváděn v dějinách české psychologie jako první statutárně uznaný klinický psycholog. V mládí dal přednost psychologii před hudební kariérou a věnoval se jí celý život. Na Katedře psychologie FF UK založil v roce 1953 oddělení klinické psychologie s cílem připravit psychology pro práci ve zdravotnictví a působil zde následujících 50 let. Přednášel zejména psychodiagnostiku, metodologii a etické otázky psychologie. Pro studenty byl v období normalizace postavou tak trochu z jiného světa: sečtělý, kritický a vždy vypadal víc jako houslista než jako usedlý akademik, s dlouhými vlnitými vlasy a typickým šátkem kolem krku.

Vedle pedagogického působení na Katedře psychologie pracoval Jan Srnec od dob studií ve výzkumné laboratoři Psychiatrické kliniky, vedl metodologické oddělení ve Výzkumném ústavu psychiatrickém, byl dlouholetým předsedou Psychologické sekce Psychiatrické společnosti ČLS JEP. Zabýval se širokým spektrem psychologických problémů: s Kurtem Freundem zkoumal mužskou homosexualitu, účastnil se experimentálních studií LSD, překládal a vyvíjel psychodiagnostické metody, zajímala ho psychologie hudby, propagoval kontinuální pojetí v diagnostice duševních poruch. Dlouhodobě se zabýval výzkumem schizofrenie. Byl jedním ze zakladatelů české geropsychologie, mezi další

jeho celoživotní témata patřila problematika času a deformace hodnot v nesvobodném společenském zřízení.

V roce 1948 spoluzaložil Demokratický klub, který byl legalizovaný až v roce 1990. V době totality se snažil zachovat kontinuitu vývoje vědecké psychologie a předat ji studentům, přednášel mimo jiné na slavném mezinárodním psychologickém kongresu v Londýně 1969, který zprostředkoval dialog mezi vědci východního bloku (Lurija, Lomov) a západního demokratického světa (Bandura, Pribram, Cattell, Eysenck). V poradně pro vysokoškolské studenty, kterou vedl, zaměstnával psychology, kteří z ideologických důvodů nemohli jinde najít práci (např. Danu Němcovou).

Doc. Jan Srnec byl odborně činný do konce života. Jeho bibliografie čítá 72 prací, pokud nepočítáme desítky popularizačních článků, a zahrnuje období od roku 1953 (psychologické výzkumy chování opic) do současnosti (článek Ozvěny totality a systémy hodnot z roku 2021). Po svých 90. narozeninách ještě publikoval čtyři odborné práce a připravoval obsáhlý esej o evoluci duchovní dimenze.